

De monitoring-projecten

O.G. Zijlstra

In 1993 is FLORON gestart met twee nieuwe projecten, het Flora monitoring-project (in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek) en het Rode Lijst-project.

Het Flora monitoring-project

Het doel van het Flora monitoring-project is actuele informatie te krijgen over de ontwikkelingen in de Nederlandse flora in een aantal belangrijke biotopen, waaronder droge en natte heide, natte duinvalleien en schraallanden. Daartoe dienen er verspreid over het land vaste proefvlakken te worden uitgezet, die eens per bijvoorbeeld twee jaar nauwkeurig worden onderzocht op de aanwezige plantensoorten en hun bedekking. Na het proefjaar 1993 is gebleken dat er aan dit project een aantal haken en ogen zitten. Er zal nu eerst gekeken worden of het in de opgezette vorm door kan gaan. Voorlopig wordt er met het Flora monitoring-project 'pas op de plaats' gemaakt.

Het Rode Lijst-project

Het Rode Lijst-project is opgezet om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de verspreiding van bedreigde plantensoorten door nauwkeurige beschrijvingen van populaties te maken: Wat is de omvang van de groeiplaats, en hoeveel exemplaren of spruiten telt deze? Naast deze gegevens kunnen op het waarnemingsformulier begeleidende soorten genoteerd worden, evenals opmerkingen over het beheer en eventuele bedreigingen.

Het project is in de eerste plaats bedoeld voor onderzoek aan bijna alle soorten uit de Rode Lijst-categorieën 1, 2 en 3. (RL 1 = zeer sterk bedreigd, RL 2 = sterk bedreigd, RL 3 = bedreigd). Daarnaast is het zinvol om populaties van regionaal bedreigde soorten, die niet tot een van deze Rode Lijst-categorieën behoren, te beschrijven. Om de ontwikkelingen in het voorkomen van de soorten te volgen worden na een aantal jaren de groeiplaatsen opnieuw onderzocht.

In ons FLORON-district kennen wij momenteel maar liefst meer dan 800 populaties van de ruim 100 bij ons voorkomende soorten van de Rode Lijst categorie 1, 2 en 3. Om het project hanteerbaar te maken stellen we voor ons te beperken tot soorten die bij ons van 10 of minder groeiplaatsen buiten natuurreervaten bekend zijn. Dit zijn vaak de potentieel meest bedreigde! Daarmee komen we tot de volgende lijst van 22 soorten met opgeteld bijna 70 populaties (**tabel 1**).

NEDERLANDSE NAAM	TAXON	RL	GROEIPLAATSEN
Bevertjes	<i>Briza media</i>	3	3
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	3	5
Fraai hertshooi	<i>Hypericum pulchrum</i>	3	5
Gewone vleugeltjesbloem	<i>Polygala vulgaris</i>	3	2
Heelbeen	<i>Holosteum umbellatum</i>	2	1
Kale vrouwenmantel	<i>Alchemilla glabra</i>	3	2
Klein wintergroen	<i>Pyrola minor</i>	3	7
Klein glidkruid	<i>Scutellaria minor</i>	2	7
Kleine ratelaar	<i>Rhinanthus minor</i>	3	1
Overblijvende hardbloem	<i>Scleranthus perennis</i>	3	2
Pilvaren	<i>Pilularia globulifera</i>	3	3
Riempjes	<i>Corrigiola litoralis</i>	3	3
Ruige anjer	<i>Dianthus armeria</i>	2	3
Ruw parelzaad	<i>Buglossoides arvensis</i>	2	1
Smalle beukvaren	<i>Phegopteris connectilis</i>	3	6
Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>	3	1
Torenkruid	<i>Arabis glabra</i>	2	1
Voorjaarszegge	<i>Carex caryophyllea</i>	3	1
Welriekende agrimonie	<i>Agrimonia procera</i>	3	7
Wilde tijm	<i>Thymus serpyllum</i>	3	2
Witte veldbies	<i>Luzula luzuloides</i>	3	2
Witte waterranonkel	<i>Ranunculus ololeucos</i>	2	3

Tabel 1 Rode Lijst-project district Twente

Naast deze 'prioriteitenlijst' komt ook een aantal andere soorten voor monitoring in aanmerking, omdat ze in onze regio zeldzaam en/of bedreigd zijn. Deze voorlopige lijst telt ruim 35 populaties (buiten natuurresevaten) verdeeld over 12 soorten (**tabel 2**).

NEDERLANDSE NAAM	TAXON	RL	GROEIPLAATSEN
Addertong	<i>Ophioglossum vulgatum</i>		3
Bergdravik	<i>Bromus erectus</i>	4	1
Bochtige klaver	<i>Trifolium medium</i>		4
Boslathyrus	<i>Lathyrus sylvestris</i>	4	3
Cipreswolfsmelk	<i>Euphorbia cyparissias</i>	4	4
Heelkruid	<i>Sanicula europaea</i>	4	4
Kattedoorn	<i>Ononis repens</i> subsp. <i>spinosa</i>		2
Moeraszoutgras	<i>Triglochin palustris</i>		1
Rode ogentroost	<i>Odontites vernus</i>	3	3
Slangewortel	<i>Calla palustris</i>		5
Voorjaarsganzerik	<i>Potentilla verna</i>		2
Zeegroene zegge	<i>Carex flacca</i>		3

Tabel 2 Aanvullende soorten Rode Lijst-project district Twente

Vanzelfsprekend zijn deze twee lijsten niet bindend. We willen slechts aangeven welke soorten in het district Twente e.o. momenteel sterk bedreigd zijn. Beschrijvingen van populaties van niet hierboven genoemde soorten die meedoen in het Rode Lijst-project zijn even welkom.

Ben je geïnteresseerd, neem dan contact op met Otto Zijlstra voor nadere informatie, handleiding en waarnemingsformulieren. Zie verderop voor een voorbeeld van een waarnemingsformulier.